
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

פונולוגיה א' - 10821

תאריך עדכון אחרון 12-09-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: ביה"ס למדעי הלשון

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2017

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר ורד זילבר-ורוד

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: veredsilber@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: חמישי 12:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יתמקד בשני נושאים עיקריים: החלק הראשון יוקדש לפונטיקה והחלק השני הוא מבוא למיון הפונולוגי של הצלילים והתנהגותם בסביבות מגוונות. בין היתר נלמד מהם קבוצות הצלילים הטבעיות, תכונות מבחינות, אלטרנציות מורפו-פונמיות ועוד.

מטרות הקורס:

הקורס נועד לתת רקע תאורטי וכלים מעשיים הדרושים לניתוח פונולוגי בסיסי, בהתבסס על דוגמאות מעברית, מאנגלית ובמקרים מסוימים גם משפות אחרות.

תוצרי למידה

בסימו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לנתח תהליכים פונולוגיים בסיסיים בשפה, בהסתמך על ניתוח פונטי ועל חוקים פונולוגיים.

דרישות נוכחות (%) :

100%

שיטת ההוראה בקורס: הוראה פרונטלית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

שיעור 1 3.11.2016

הקדמה לקורס: מונחים, תוכנת PRAAT, קונוונציות לתעתיק

שיעור 2 10.11.2016

פונטיקה חיתוכית: איברי הדיבור

שיעור 3 17.11.2016

עיצורים: מקום, אופן, קוליות; אקוסטיקה של עיצורים

שיעור 4 24.11.2016

תנועות: תנועות קרדינאליות ראשיות ומשניות; אקוסטיקה של תנועות

שיעור 5 1.12.2016

תכונות סופראסגמנטליות

שיעור 6 8.12.2016

פונמות ואלופונים: היכן מסתיימת הפונטיקה ומתחילה הפונולוגיה?

שיעור 7 15.12.2016

פונולוגיה סגמנטלית, קבוצות טבעיות; תכונות פונולוגיות (תיאוריית התכונות המבחינות)
מסירת תרגיל 1 על ידי המרצה

שיעור 8 22.12.2016
מורפו-פונולוגיה: ייצוג פונולוגי במבנה העומק (UR) וייצוג פונטי במבנה השטח (PR); חוקים וגזירות.
הגשת תרגיל 1 על ידי הסטודנטים

שיעור 9 29.12.2016
עיבוד פונולוגי 1: תופעות של נשילות.

שיעור 10 5.1.2017
עיבוד פונולוגי 2: תופעות של חדירות.

שיעור 11 12.1.2017
עיבוד פונולוגי 3: תופעות של התחלפויות של הגאים.
מסירת תרגיל 2 על ידי המרצה.

שיעור 12 19.1.2017
פונולוגיה פרוזודית: ההברה.
הגשת תרגיל 2 על ידי הסטודנטים

שיעור 13 26.1.2017
הטעם הלקסיקלי

חומר חובה לקריאה:
Textbooks

אדם, ג'. 2012. מבוא לבלשנות תיאורטית, כרך ד, רעננה: הוצאות האוניברסיטה הפתוחה.

מאמרים

Roach, P. (2010). Glossary – A Little Encyclopedia of Phonetics. English Phonetics and Phonology Fourth Edition: A Practical Course. Ernst Klett Sprachen. Available at:
<http://www.peterroach.net/uploads/3/6/5/8/3658625/english-phonetics-and-phonology4-glossary.pdf>

התנועות הקרדינאליות. תרגום של: *International the of Principles The Sounds Cardinal*.
(הקורס באתר PDF-כ יימסר). Phonetics Association. London. 1949.
לאופר, אשר. תשנ"א. צירופי פונמות – פונטקטיקה. בתוך: משה, גושן-גוטשטיין. שלמה, מורג. שמחה,
קוגוט (עורכים). שי לחיים רבין - אסופת מחקרי לשון לכבודו במלאת לו שבעים וחמש. סדרת ספרי
מחקר במדעי היהדות. ירושלים: אקדמון. עמ' 179-193.

לאופר, אשר. הדגמות של IPA – עברית. תרגום של (יימסר כ-PDF באתר הקורס):
Laufer, Asher. 1990. Illustrations of the IPA – Hebrew. Journal of the International
Phonetics Association, Vol. 20 (2). Leeds: Cambridge University Press. pp. 40-43.

Hayes, B. (2009). *Introductory phonology* (Vol. 32). John Wiley & Sons.

מאמרים

Hyman, L. M. (2008). *Universals in phonology*. *The linguistic review*, 25(1-2), 83-137.

בולוצקי, שמואל. תשס"ב. שונות פונולוגית ומורפולוגית בעברית המדוברת. בתוך: שלמה, יזרעאל (עורך). מדברים עברית - תעודה יח. תל-אביב: אוניברסיטת תל-אביב. עמ' 239-263.

שורצולד (רודריג), אורה. תשנ"א. נדידות טעמים בעברית המדוברת. בתוך: משה, גושן-גוטשטיין. שלמה, מורג. שמחה, קוגוט (עורכים). שי לחיים רבין - אסופת מחקרי לשון לכבודו במלאת לו שבעים וחמש. סדרת ספרי מחקר במדעי היהדות. ירושלים: אקדמון. עמ' 393-414.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 80 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 20 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

דרישות הקורס

1. נוכחות חובה בכל השיעורים.
 2. קריאת פרקים ומאמרים לפני כל שיעור (על פי הנחיות שיינתנו בהמשך)
 3. מסירת 2 תרגילים במהלך הסמסטר (כל תרגיל יהווה כ-10% מהציון הסופי).
 4. מבחן סוף סמסטר (80% מהציון הסופי. ציון עובר: 60).
- שימו לב!

את התרגילים יש להגיש בזמן ולא יאוחר מהמועד שנקבע. אי מסירה בזמן תעניק ציון 0%. כל תרגיל צריך להציג עבודה עצמאית ואישית. תרגיל שייחשד כהעתקה, יקבל ציון 0% ויטופל בהתאם להנחיות האוניברסיטה.